

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členiek senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci navrhovateľky: **G. R.**, bytom v M., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Martine**, so sídlom v Martine, Pavla Mudroňa 45, v konaní o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu č.: ObPÚ-2008/01338-BLA zo dňa 18.08.2008, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 22Sp/88/2008 – 65 zo dňa 09.04.2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 22Sp/88/2008 – 65 zo dňa 9. apríla 2010 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu č. ObPÚ-2008/01338-BLA zo dňa 18.08.2008, ktorým zamietol návrh navrhovateľky v reštitučnom konaní podľa § 9 zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „zák.č. 229/1991 Zb. alebo „zákon o pôde“).

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že na základe doplneného dokazovania, ktoré vo veci vykonal (v *intenciách rozsudku Najvyššieho súdu SR č. k. 8Sžo 191/2009 zo dňa 17.12.2009*) sa opätovne priklonil k názoru správneho orgánu. Mal za to, že písomné podanie navrhovateľky zo dňa 19.03.1992 nebolo možné posudzovať inak, ako ho posudzoval správny orgán, t.j. ako uplatnenie nárokov v zmysle transformačného zákona. Podľa názoru súdu, pozemkový úrad postupoval súladne so zákonom, keď listom č. 148/92 zo dňa 24.03.1992 odporučil navrhovateľke, aby sa so svojou žiadosťou obrátila na Štátny majetok, š. p., Martin a aby osobne navštívila poľnohospodársky podnik za účelom ozrejmienia si veci. Z uvedených skutočností je zrejmé, že **navrhovateľka si na Pozemkovom úrade v Martine v prekluzívnej lehote uvedenej v § 13 zák.č. 229/1991 Zb. do 31.12.1992 žiaden reštitučný nárok neuplatnila**. Uplatnenie reštitučného nároku je hmotnoprávnym úkonom a bolo vecou navrhovateľky, aby preukázala, že uplatnenie reštitučného nároku bolo odporcovi resp. jeho právnenmu predchodcovi skutočne doručené v tejto prekluzívnej lehote. Krajský súd ďalej uviedol, že ani po opätovnom vypočutí navrhovateľky a svedka Ing. Š. – bývalého riaditeľa Pozemkového úradu v Martine a súčasného zamestnanca odporcu nedospel k inému právnenmu záveru. Zdôraznil, že z jeho svedeckej výpovede nebolo preukázané tvrdenie, že by nejakým spôsobom navrhovateľka osobne kontaktovala zamestnancov odporcu a ani zo strany navrhovateľky nebol navrhnutý dôkaz na tvrdenie, že by sa kontaktovala s inými zamestnancami pozemkového úradu ohľadne jej reštitučného nároku. Taktiež na podporu tohto záveru krajský súd poukázal, že ani k žiadosti navrhovateľky zo dňa 19.03.1992 označenej ako prihláška neboli navrhovateľkou pripojené v prílohe žiadne listiny, ktoré by svedčili o tom, že žiada vydať nehnuteľnosti, ktoré prešli do vlastníctva štátu a ktoré by zároveň špecifikovala. Listiny, ktoré identifikujú nárok navrhovateľky ako vyplývajú z podania navrhovateľky zo dňa 11.08.2006 v počte 6 ks boli pripojené až k tomuto podaniu. Ako pravdivé sa nepreukázalo tvrdenie navrhovateľky, že pracovníci Obvodného pozemkového

úradu v Martine ju mali usmerňovať, že na uplatnenie jej nároku je dost' času, pričom na toto tvrdenie navrhovateľka ani nenavrhlala vykonať žiaden dôkaz. Krajský súd taktiež uviedol, že aj keď zo svedeckej výpovede Ing. Š. vyplynulo, že sa s navrhovateľkou stretol na pozemkovom úrade v roku 2008, nebolo však preukázané, že išlo o konkrétny vzťah k veci, resp. k žiadosti navrhovateľky z r. 1992. Krajský súd nemal dôvod spochybnit' svedeckú výpoveď Ing. Š., keď popísal, akým spôsobom sa reštitučné nároky vybavovali a nevyplývalo z jeho svedeckej výpovede a ani z okolností prípadu, že nejakým spôsobom by chcel navrhovateľke poškodiť. Za daných okolností krajský súd dospel k záveru, že z podania navrhovateľky zo dňa 19.03.1992 vyplýva, že navrhovateľka si uplatnila svoje nároky na základe transformačného zákona. Preto odporca postupoval správne, keď návrh navrhovateľky zamietol z dôvodu neuplatnenia reštitučného nároku v rámci zákonom stanovenej prekluzívnej lehoty.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka, ktorá sa domáhala jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie.

Ako dôvod odvolania uviedla, že krajský súd vyslovil nesprávny právny názor, keď posúdil vec tak, že jej podanie zo dňa 19.03.1992 nebolo uplatnením reštitučného nároku podľa zák.č. 229/1991 Zb. Poukázala, že jej výpovede krajský súd hodnotil ako účelové, avšak nevedela z akého dôvodu a či vo vzájomnej súvislosti s výpoveďami Ing. Š., ktorý podľa jej názoru svojimi výpoveďami nechcel predovšetkým poškodiť sám seba, a z tohto dôvodu možno považovať jeho výpovede k veci za účelové. Nešlo mu o to, či by poškodil navrhovateľku alebo nie, svojim konaním chránil sám seba z dôvodov možných postihov v zmysle zákona o štátnej službe a chránil svoju reputáciu ako bývalého riaditeľa úradu, vďaka ktorého usmerneniam konala tak ako konala, v dôsledku čoho by teraz mala prísť o nároky chránené Ústavou SR. Ďalej uviedla, že nemala iný dôvod stretnutia s Ing. Š. v r. 2008 ako vlastný reštitučný nárok. Okolnosti prípadu, najmä skutočnosť, že Ing. Š. bol spis navrhovateľky po dlhých rokoch nečinnosti odobratý a pridelený inému zamestnancovi, ktorý vo veci konal, svedčia v prospech navrhovateľky. Ďalšou okolnosťou svedčiacou v jej prospech je, že ak by ju odporca nezavádzal šesťnásť rokov a postupoval by v súlade s § 19 ods. 3 Správneho poriadku, konanie by musel zastaviť v lehote podľa Správneho poriadku a potom by si navrhovateľka mohla uplatniť reštitučný nárok podľa zák. č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej

republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov.

Odporca sa k odvolaniu vyjadril písomným podaním zo dňa 11.06.2010, v ktorom navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedol, že zo správneho spisu jednoznačne vyplýva, že listom zo dňa 23.03.1992 navrhovateľka podala na Pozemkový úrad v Martine návrh na začatie konania podľa transformačného zákona a nie podľa zák. č. 229/1991 Zb. Keďže z podania vyplývalo, že sa nejedná o správne konanie v kompetencii pozemkového úradu, správny orgán nebol povinný vyzvať navrhovateľku na odstránenie nedostatkov podania a upozorniť na dôsledky neodstránenia nedostatkov podania. Správny orgán nebol nečinný, ale na návrh navrhovateľky odpovedal listom č. 148/1992 zo dňa 24.03.1992 a týmto považoval vec za ukončenú, taktiež považovala vec za ukončenú navrhovateľka, nakoľko sa od uvedeného dátumu so správnym orgánom osobne ani písomne nekontaktovala. Túto skutočnosť jednoznačne dokumentuje správny spis, v ktorom nie je žiadny záznam o tejto skutočnosti a dokladmi o korešpondencii navrhovateľky so správnym orgánom nedisponuje ani navrhovateľka.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací /§250s O.s.p. v spojení s § 10 ods.2 O.s.p./, preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že uvedenému odvolaniu nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods.2 vety prvej O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 9. decembra 2010 (§ 156 ods.1 a ods.3 O.s.p.).

Podľa § 219 ods.1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods.2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Úlohou súdu prvého stupňa bolo postupom podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmať zákonnosť rozhodnutia odporcu, ktorým zamietol návrh navrhovateľky v reštitučnom konaní podľa § 9 zák. č. 229/1991 Zb., a to z dôvodu jeho neuplatnenia v rámci zákonnej prekluzívnej lehoty upravenej v ustanovení § 13 cit. zákona.

Podľa ustanovenia § 13 ods.1 veta prvá a tretia zákona o pôde právo na vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 môže oprávnená osoba uplatniť do 31. decembra 1992. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne.

Podľa názoru odvolacieho súdu, lehotu stanovenú v § 13 ods. 1 zák. o pôde je potrebné považovať za lehotu hmotnoprávnou, a to s poukazom na citovanú zákonnú formuláciu „neuplatnením práva v lehote právo zanikne“.

Odvolací súd po oboznámení sa s predloženým kompletným spisovým materiálom krajského súdu, vrátane administratívneho spisu odporkyne, zistil, že dôvody uvádzané navrhovateľkou nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Prvostupňový súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, s ktorými sa odvolací súd v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožnil. V odvolacom konaní navrhovateľka nepredložila také relevantné dôkazy, ktoré by tieto závery spochybnili. Aj podľa názoru odvolacieho súdu v posudzovanej veci je nespornou skutočnosťou, že navrhovateľka si reštitučný nárok podľa zák.č. 229/1991 Zb. v zákonnej lehote neuplatnila. Lehota na uplatnenie práva na navrátenie vlastníctva k pozemku je lehotou prekluzívnou – prepadnou a jej márnym uplynutím právo – nárok zaniká tak, ako je to uvedené v citovanom zákonom ustanovení. Nedodržanie takejto lehoty nemožno odpustiť, správny orgán aj súd na preklúziu musia prihliadať z úradnej povinnosti.

Za tohto stavu vo veci odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods.1 O.s.p. potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd v konaní neúspešnej navrhovateľke nepriznal /§ 250k ods.1 O.s.p. v spojení s § 224 ods.1 O.s.p./.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 9. decembra 2010

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská